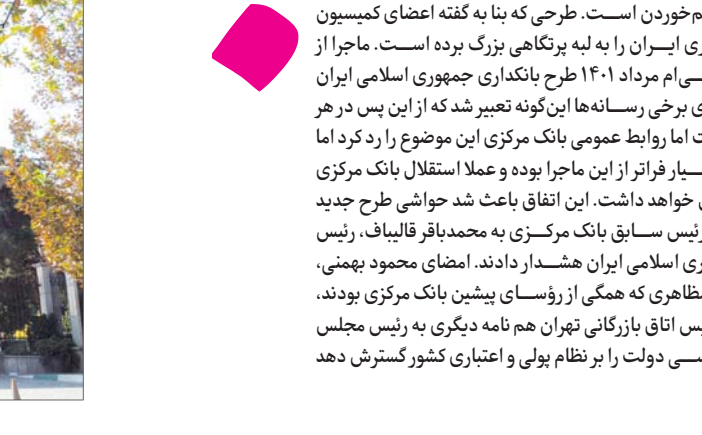

متخصصان بانکی از تبعات هشدار دهنده طرح مجلس موسوم به بانکداری جمهوری اسلامی ایران می گویند

بانکداری بر لبه پرتگاه

شرق: سرنوشت بانکداری ایران در ساختمان بهارستان در حال رقم خوردن است. طرحی که بنا به گفته اعضای کمیسیون پول و سرمایه اتاق تهران ۹۸ درصد آن تصویب شده و نظام بانکداری ایران را به لبه پرتگاهی بزرگ برده است. ماجرا از آنجا شروع شد که نمایندگان مجلس در نشست علنی روز یکشنبه سی‌ام مرداد ۱۴۰۱ طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران را بررسی کردند و موادی از آن را به تصویب رساندند. این خبر از سوی برخی رسانه‌ها این‌گونه تعبیر شد که از این پس در هر شعبه بانکی یک روحانی به عنوان ناظر شرعی حضور خواهد داشت اما روابط عمومی بانک مرکزی این موضوع را رد کرد اما از نظر کارشناسان بانکی و فعالان اقتصادی ابعاد طرح تازه مجلس بسیار فراتر از این ماجرا بوده و عملاً استقلال بانک مرکزی سلب شده و ریاست بانک مرکزی در حد یک رای در شورای فقهی تنزل خواهد داشت. این اتفاق باعث شد حواشی طرح جدید نمایندگان مجلس فروکش نکند و چندی بعد ۲۰۰ بانکدار به علاوه پنج رئیس سابق بانک مرکزی به محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس نامه نوشتند و نسبت به تبعات سسنگین طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران هشدار دادند. امضای محمود بهمنی، ولی‌الله سیف، سید محمدحسین عادل‌ی، اکبر کیمیجانی و طهماسب مظاهری که همگی از رؤسای پیشین بانک مرکزی بودند، پای این نامه دیده می‌شد. علاوه بر بانکداران مسعود خوانساری، رئیس اتاق بازرگانی تهران هم نامه دیگری به رئیس مجلس نوشت و هشدار داد که طرح تازه مجلس می‌تواند سلطه مالی و سیاسی دولت را بر نظام پولی و اعتباری کشور گسترش دهد و به مشکلات اقتصادی کشور دامن بزند.

استقلال بانک مرکزی در خطر است

بر اساس ماده ۱۸ طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران برای حصول اطمینان از اجرای صحیح عملیات بانکی بدون ربا و جهت نظارت بر عملکرد نظام بانکی و اظهار نظر نسبت به رویه‌ها و ابزارهای رایج، شیوه‌های عملیاتی، دستورالعمل‌ها، بخش‌نامه‌ها، چارچوب قرارداده‌ها و نحوه اجرای آنها از جهت انطباق با موازین فقه اسلامی، شورای فقهی در بانک مرکزی تشکیل می‌شود که شورای فقهی تشکیل‌شده از پنج فقیه (مجتهد متجزی) در حوزه فقه معاملات و صاحب‌نظر در مسائل پولی و بانکی؛ رئیس کل بانک مرکزی، معاونان تنظیم‌گری و نظارت و حقوقی رئیس کل؛ یک نفر اقتصاددان متخصص در بانکداری اسلامی به انتخاب رئیس کل و یک نفر از مدیرعاملان بانک‌های کشور به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی است.

این ترکیب اما از نظر کارشناسان بانکداری، سلب بیش از پیش استقلال بانک مرکزی است و تبعاتی سنگین برای اقتصاد کشور دارد. اقتصادی که هم‌اکنون در تنگنای کم‌سابقه قرار دارد و چشم‌انداز چندان روشنی برای آن دیده نمی‌شود.

احمد حاتمی‌یزد، کارشناس بانکی، در این زمینه به «شرق» می‌گوید درست در شرایطی که نرخ تورم در ایران بیاد می‌کند و شرایط اقتصادی بسیار شکننده و آسیب‌پذیر است، مجلس با طرح‌های عجیب نظام پولی و بانکی کشور را به سمت ریسک‌های بزرگ و خطرناک می‌برد.

او ادامه می‌دهد: این طرح به معنی سیاسی‌کردن بیشتر بانک مرکزی، به‌مخاطره‌انداختن استقلال آن و تسلط غیرمتخصصان بر یک نهاد کاملاً تخصصی و علمی است و در هیچ‌جای دنیا نمونه مشابهی ندارد و باعث گسترش مشکلات اقتصادی و تورم بالاتر و بروز فساد بیشتر در شبکه بانکداری ایران می‌شود. حاتمی‌یزد تأکید می‌کند که بهتر است مجلس یک بانک اسلامی در کشور ایجاد کند و اگر توانست عملکرد موفقی داشته باشد، آن را به عنوان یک الگو به سایر بانک‌ها تشری دهد.

بهال‌الدین حسینی‌هاشمی، دیگر کارشناس بانکی هم توضیح می‌دهد که بانک مرکزی در کشورها می‌توسعه‌یافته جایگاه قدرتمندی دارد و کشورهای پیشرفته به هیچ‌عنوان اجازه نمی‌دهند که استقلال آن مخدوش شود و در مجموع اجاز نمی‌دهند که در تصمیم‌گیری‌های علمی و تخصصی این نهاد هیچ دخالتی شود.

او ادامه می‌دهد که حتی در کشورهای اسلامی مانند عربستان و پاکستان هم مشابه طرح فعلی مجلس وجود ندارد و در نهایت یک کمیسیون شریعت وجود دارد که توصیه‌های شرعی لازم را به بانک‌ها دارد اما این به معنی دخالت در تصمیمات و قوانین بانکداری نیست.

این کارشناس ادامه می‌دهد که مشکل بانک‌های ایران این است که سیاست‌گذاران می‌خواهند در شرایط تورم ۴۰،۵۰ درصدی، بانک‌ها منابع خود را

با سود ۱۸ درصد در اختیار دیگران قرار دهند و در شرایط ضرر و زیان کار کنند. طبیعی است که بانک به عنوان یک بنگاه اقتصادی نمی‌تواند با این شرایط دوام بیاورد و از مسیر اصلی خود منحرف می‌شود.

نظام پولی ایران زمین‌گیر دخالت‌های غیرحرفه‌ای

طرح جنجالی مجلس دیروز هم موضوع اصلی نشست بیست‌وجوهارم کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق بازرگانی تهران بود که با حضور اقتصاددانان و چهره‌های شناخته‌شده حوزه پولی و بانکی برگزار شد و اقتصاددانان و چهره‌های برجسته بانکداری که در این جلسه حضور یافته بودند، نگرانی عمیق خود را از آثار تصویب نهایی و اجرای این قانون بر شاخص‌های اقتصاد کلان مطرح کرده و خواستار توقف این طرح شدند؛ از دیدگاه آنان استقلال بانک مرکزی در این طرح مخدوش شده و این مسئله به افسارگریختگی تورم در کشور دامن خواهد زد.

در ابتدای این جلسه، فریال مستوفی، رئیس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران، با بیان اینکه طرح جدید مجلس، ظرفیت قانونی مورد نیاز برای ثبات‌بخشی به اقتصاد کلان و کنترل تورم و سلامت بانک‌ها را مغشوش می‌کند، گفت: نظام بانکی کشور طی سال‌ها دستخوش انواع دخالت‌های غیرحرفه‌ای و غیرعلمی و همچنین تکلیف‌های سیاسی قرار داشته و این رویه سبب شده که در مجموع ارزش پول کشورمان به کمتر از یک‌هزارم تنزل کند. این تنزل صرفاً ناشی از تنزل اقتصاد واقعی نبوده، بلکه علت اصلی آن، بی‌نظمی سیاست‌های پولی و بانکی و ورود اندیشه‌های غیرتخصصی به این سیاست‌ها بوده است. در طرح جدید مجلس نیز که بخش عمده آن تصویب شده، متأسفانه افرادی که هیچ آشنایی‌ای با سیستم مدرن بانکداری در دنیا ندارند، وارد این حیطه شده‌اند و هنوز نتوانسته‌اند یک نظریه جامع درباره نرخ بهره و تفاوت آن با ربا را به‌خصوص در زمان رکود تورمی ارائه دهند.

۹۸ درصد طرح در مجلس تصویب شده است

در ادامه این جلسه، علیرضا توکلی‌کاشی، نایب‌رئیس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران، با تأکید بر اینکه اختیارات شورای فقهی بانک مرکزی در طرح جدید بانکداری، گسترده بوده و این گستردگی اختیارات، مشکلاتی را پدید خواهد آورد، گفت: حدود ۹۸ درصد از این طرح در مجلس به تصویب رسیده و تنها دو درصد آن باقی مانده است. بنابراین تنها شانس‌ی که برای متوقف‌کردن این طرح وجود دارد، رایزنی با شورای نگهبان است.

او گفت: مسئول کنترل تورم در کل دنیا، رئیس کل بانک مرکزی است؛ بنابراین، چنانچه طرح جدید مجلس، ابزارهای لازم برای کنترل تورم را در اختیار رئیس بانک مرکزی نمی‌گذارد، ایشان اکنون باید به صراحت با این طرح مخالفت کند.

آخرین میخ به تابوت بانکداری ایران

احمد عزیززی، از صاحب‌نظران حوزه بانکداری هم تأکید کرد: با توجه به

متخصصان بانکی از تبعات هشدار دهنده طرح مجلس موسوم به بانکداری جمهوری اسلامی ایران می گویند

بانکداری بر لبه پرتگاه

اینکه قوانین پولی و بانکی عموماً قدمت ۵۰ساله دارد و اینکه تغییر قوانین مادر در کشور به‌سادگی ممکن نیست، چنانچه این طرح به تصویب نهایی برسد، شاید تا ۴۰ سال آینده قابل تغییر نباشد. بنابراین راهکار مواجهه با این طرح آن است که اتاق تهران و اتاق ایران در مراجع علمی و سیاسی این اجماع را پدید بیاورند که این طرح با این محتوا، مشکل‌ساز خواهد شد و متأسفانه باید بگویم تصویب طرح بانکداری مجلس به منزله آخرین میخ به تابوت بانکداری ایران خواهد بود.

امیرحسین امین‌آزاد، عضو هیئت‌مدیره بانک خاورمیانه نیز در سخنانی بر این نکته تأکید کرد که قانونی که اکنون در مجلس در دست بررسی است، متمرکز بر بانک مرکزی است و معطوف به بانکداری نیست. او با اشاره به اینکه قانون پولی و بانکی کشور چیزی برای دفاع ندارد، ادامه داد: قانونی که در سال ۱۳۵۱ به تصویب رسید، نوعی عقبگرد نسبت به قانون سال ۱۳۳۹ تلقی می‌شود. در واقع نتیجه اجرای قانون بانکداری سال ۱۳۳۹، رشد صنعتی ایران در دهه ۱۳۴۰ بود.

جالب اینکه در نگارش قانون سال ۱۳۳۹ ایرانیان نقش چندانی نداشتند و نقش آنها محدود به ترجمه و بومی‌کردن متن قانون بانک مرکزی بوده است. در واقع این قانون اقتباسی از قوانین بانک‌های مرکزی فرانسه و بلژیک بوده است. حال آنکه در سال ۱۳۵۱ ایرانیان تصور کردند که می‌توانند قانون بانک مرکزی را خود به رشته تحریر دربیاروند و به این ترتیب حاصل این انکار، قانونی شد که یک تورم دورقمی را برای پنج دهه به کشور تحمیل کرد.

مشکلات بانک‌ها درون بانک‌ها نیست!

مصطفی بهشتی‌روی، عضو پیشین هیئت‌مدیره بانک پاسارگاد نیز به این نکته اشاره کرد که بانک‌ها با مشکلات بسیاری مواجه هستند که ریشه آن نه‌تنها از درون بانک‌ها نیست، بلکه بانک‌ها خود از قربانیان آن هستند.

در ادامه این جلسه، فرهاد نیلی، اقتصاددان و متخصص حوزه پولی و بانکی هم تأکید کرد: ایران میان دو کشوری (عراق و افغانستان) قرار گرفته است که از لحاظ سیاسی بی‌ثبات‌ترین کشورهای جهان شناخته می‌شوند و از قضا یکی از بهترین قوانین بانک مرکزی را دارند. این نشان می‌دهد که می‌شود بی‌ثبات‌ترین نظام سیاسی را تجربه کرد اما در عین حال، تورم پایین یا ملایمی داشت. همچنین این نشان‌دهنده آن است که یک بانک مرکزی مقتدر که اقتدارش براساس قانون تعریف می‌شود، چقدر می‌تواند نظام پولی را از تحولات سیاسی دور کند و ایزوله نگه دارد.

او افزود: تصور من این است که ما تاکنون دچار یک تجاهل بودیم که فکر می‌کردیم تورم مهم است. در حالی که زمانی که سیاست‌مداران دور میز نشستند، معلوم شد که واقعاً تورم برایشان مهم نیست، چراکه نشستند و قانونی را نوشتند که در آن ردی از کنترل تورم دیده نمی‌شود. نیلی در ادامه با اشاره به مطالعه‌ای که اتاق تهران در مورد نسخه قبلی قانون بانکداری به انجام رساند و پیشنهاداتی که به مجلس ارائه کرد، گفت: ما تا قبل از تصویب نسخه فعلی، به اشتباه تصور می‌کردیم نسخه ۱۴۰۰ مصوب کمیسیون اقتصاد مجلس بازتاب نظرات تمام حاکمیت است اما معلوم شد که نیست. می‌توان این تعبیر را به کار برد که کمیسیون اقتصاد مجلس در قالب طرح پیشین، تورم را پشت آمبولانسی بسته بود که بانک‌های خصوصی را باید کنترل کرد. چون همه مسیر را برای این آمبولانس باز می‌کردند، پشت سر آن تورم هم می‌رفت. با تغییر دولت، مجلس براساس استمزاجی که از شوروی نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت و دولت کرد، متوجه شد چنین چیزی رای نمی‌آورد؛ بنابراین اقدام به نگارش طرح جدید کرد و تمام موادی را که تصور می‌شد ممکن است برای کنترل تورم، اقتداری برای بانک مرکزی قائل شود، حذف کردند.

نیلی با اشاره به اینکه طرح جدید بانکداری، جلوه بارزی از نگرش نسبت به بانک مرکزی است، ادامه داد: انتظار حاکمیت ما از بانک مرکزی، نهادی است که دست‌های مقتدری برای کنترل بانک‌های خصوصی دارد، اما مغز این نهاد قدرت تصمیم‌گیری نداشته باشد. بنابراین تمام اختیارات مورد نیاز در این زمینه را به آن داده، اما هیچ اختیاری برای اتخاذ تصمیمی خلاف خواسته دولت ندارد.

این اقتصاددان با بیان اینکه این روزها سرنوشت ما و فرزندان ما در میدان بهارستان در حال رقم‌خوردن است، ادامه داد: البته این نگرانی وجود دارد که اگر این طرح پس از تصویب در مجلس، در شوروی نگهبان رد شود، ممکن است با ارجاع به مجمع از این هم بدتر شود.

یادداشت

انحصارزدایی یا اضمحلال حرفه‌ها

مهندس ساختمان و دانشجوی فلسفه اخلاق

میان حرفه، حرفه‌مندی با شغل، اشتغال و پیشه و پیشه‌پسوری تمایز وجود دارد. شغل (Job) هر کار استخدمایی است که منجر به دریافت مزد می‌شود یا هر سطح از مهارت و مسئولیت. پیشه (Occupation) اشتغالی است با سطح مهارت پایین و مسئولیتی محدود. حرفه (Profession) اشتغالی است برخوردار از دانش و مسئولیت بالا. در جامعه حرفه‌ای بودن را به افراد شاغلی برخوردار از تجربه/ مهارت و دستمزد بالا مثل ورزشکار حرفه‌ای یا نجار حرفه‌ای هم اطلاق می‌کنند، اما حرفه‌مندی به واقع دارای ویژگی‌هایی است که آن را از سایر مشاغل متمایز می‌کند. اولاً حرفه‌مندبودن مستلزم تعلیمات گسترده‌ای است که معمولاً در نهادهای دانشگاهی صورت می‌گیرد. ثانیاً این تعلیمات شامل جزء فکری نیرومندی مثل تسلط بر حجم معتابیهی از دانش نظری است. ثالثاً هر حرفه تأمین‌کننده خدمات مهمی برای جامعه است. خدماتی که به حوزه سلامت، بهداشت، ایمنی، آسایش و امنیت مردم مرتبط است. صاحب حرفه عضو گروهی خاص از مردم جامعه است که هدفی ارزشی را دنبال می‌کنند. ازاین‌رو مواردی مثل پزشکی، پرستاری، مهندسی، وکالت و روزنامه‌نگاری را جزء حرفه‌ها به شمار می‌آورند. حرفه‌ها در جامعه از خدماتی که منجر به برآوردن نیازهای ضروری انسان‌ها می‌شود، شکل می‌گیرند و حقوقی میان جامعه و صاحبان حرفه ایجاد می‌شود. به این صورت که جامعه شرایط آموزش و تحصیل تا مدارج بالا را برای حرفه‌مندان فراهم می‌کند. برای ایشان جایگاه اجتماعی بالا و درآمد خوب قابل می‌شود و در مقابل خدمتداری را از ایشان انتظار دارد. با به‌وجودآمدن حرفه‌ها در جامعه به‌مرور سازمان‌ها و نهادهایی به منظور انتظام‌بخشیدن به آنها و کنترل صلاحیت‌های علمی، فنی و رفتاری حرفه‌مندان و نظارت بر نحوه ارائه خدمت ایشان، اکثراً به صورت داوطلبانه و بعضاً توسط قانون‌گذار ایجاد و به رسمیت شناخته شده‌اند. از جمله این سازمان‌ها و نهادها در کشور ما سازمان نظام پزشکی، سازمان نظام مهندسی ساختمان، کانون وکلای دادگستری و کانون کارشناسان رسمی دادگستری است. این مهم قابل توجه است که حراست از حرفه‌ها و توجه به منزلت حرفه‌مندان بر عهده جامعه است. چراکه حرفه‌مندان حافظان سلامت، ایمنی و آسایش مردم هستند. همچنین بر حرفه‌مندان است تا همواره بگویند که در مسیر خدمتداری حرکت کنند. با تعامل میان جامعه و حرفه‌مندان است که هر دو گروه امکان رشد می‌یابند و به رفاه و توسعه می‌رسند. نگهبانی و حمایت از این روابط و شرایط نیز بر عهده حاکمیت است. به‌گونه‌ای که از یک سنو یا توجه به اهمیت و حساسیت خدماتی که توسط حرفه‌مندان ارائه می‌شود حاکمیت باید نظارت کند تا افرادی که دارای صلاحیت‌های علمی و رفتاری هستند به کسوت حرفه‌ها درآیند و از سویی دیگر سیاست‌گذاری مسائل اجتماعی و اقتصادی و تدوین ضوابط و مقررات را به گونه‌ای در نظر داشته باشد که شان حرفه‌مندان حفظ شود. احراز صلاحیت (نظارت اولیه) حرفه‌مندان در برخی نهاده‌ها و سازمان‌های حرفه‌ای از طرف حاکمیت بر عهده آن سازمان خاص گذارده شده است مانند کانون وکلای کارشناسان رسمی دادگستری و در برخی دیگر مثل سازمان نظام مهندسی ساختمان به صورت مستقیم توسط دولت انجام می‌شود. در هنگامه فعالیت نیز انواع نظارت‌های حاکمیتی، نظارت سازمان‌های حرفه‌ای بر اعضایشان و نظارت عموم مردم (نظارت‌های ثانویه) طبق قوانین مرتبط وجود دارد که می‌توانند حسن انجام و ارائه خدمات حرفه‌مندان را رصد کنند. اما این سؤال مطرح است که تعامل فوق تحت چه عواملی سلامت و پایدار می‌ماند. در هر دوران، بسته به ویژگی‌های فرهنگی و اقتصادی جوامع ممکن است برای هر یک از طرفین این تعامل انحرافاتی پیش آید که ماهیت رابطه را تحت تأثیر قرار دهد. مثلاً گروهی از حرفه‌مندان از مسیر خدمتداری خارج شونده یا جامعه حراست مناسبی از شان حرفه‌مندان نداشته باشد. در هر شرایط حاکمیت باید تلاش داشته باشد که این تعامل به اضمحلال و بی‌اثری نرسد. هرچند

ممکن است درصدی انحراف در این تعامل پدید آید ولی شرایط به نحوی پیش نرود که ارکان این ارتباط از هم بگسلد. نحوه شکل‌گیری، پیشینه و وضعیت امروز هر یک از حرفه‌ها در کشور ما بسیار بررسی و مطالعه است. نسبت به میان زمینه‌های کاری و تعداد حرفه‌مندان، نحوه احراز صلاحیت و در ادامه نحوه نظارت بر فعالیت و خدمات ایشان، شرایط پایداری هر یک از حرفه‌ها را مشخص می‌کند. با تشکیل مجلس اخیر با توجه جهش تولید و تسهیل صدور مجوزهای کسب‌وکار قوانین و مقرراتی تصویب شده و در حال پیکری است که شرایط عمومی حرفه‌های وکالت و کارشناسی دادگستری در جامعه را تغییر می‌دهد. هیچ فردی موافق انحصار نیست، اما نباید به بهانه تسهیل شرایط ورود به حرفه‌ها، وضعیت را برای کل حرفه و همچنین جامعه به سبب کیفیت خدماتی که دریافت می‌کند، نامناسب کرد. این مسئله در عرصه مهندسی ساختمان تجربه شده است که سهولت اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی، عدم تناسب میان تعداد دارندگان پروانه اشتغال به نسبت تعداد ساخت‌وسازها، عدم تقابوی درآمد حاصل از خدمات برای مهندسان و فقدان نظارت مؤثر حاکمیتی بر نحوه ارائه این خدمات هم به خروج بسیاری از مهندسان کارکشته و دغدغه‌مند از عرصه رسمی مهندسی ساختمان منجر شده و هم زمینه بروز صوری‌کاری‌ها و امضافروشی‌ها را پیش آورده است که این موارد درنهایت کاهش کیفیت ساختمان‌ها و بروز اعتراضات بسیاری توسط مالکان و بهره‌برداران و تشکیل پرونده‌های متعدد انتظامی و قضائی را نتیجه داده است. شرایط حرفه‌ها در سازوکاری اثربخش و تأمین‌شده از انتظارات جامعه، وظایف و اختیارات حرفه‌مندان و نقش و جایگاه نظارتی حاکمیت با وضعیتی که حرفه‌مندان پس از احراز صلاحیت در شرایطی از اقتصاد سوداگرانه و ضعف و فساد بوروکراتیک به فعالیت می‌پردازند، بسیار متفاوت است. هیچ‌کس با انحصار موافق نیست، اما با تسهیل امکان ورود به حرفه‌ها و باین‌آوردن معیارهای صلاحیت (کاهش نظارت اولیه) لازم است تا جامعه چنان مصلحت‌اندیش و بویا و حاکمیت چنان دقیق و مقتدر باشد (نظارت ثانویه) که از اضمحلال حرفه‌ها جلوگیری کند.

۳۹۰۰ قطعه خودرو در کروز داخلی سازی شد

حوزه داخلی‌سازی قطعات از سال ۹۰ آغاز شده است. به این وسیله و با بهره‌گیری از مهارت و توانمندی تأمین‌کننده‌های قطعات، تولید برخی قطعات را با حفظ کیفیت در دستور کار قرار دادیم؛ بنابراین می‌توان گفت که این نمایشگاه حاصل ۱۰ سال تلاشی است که مجموعه قطعه‌سازان و ما انجام دادیم تا به این نقطه دست پیدا کنیم. عضو هیئت‌مدیره کروز افزود: از سازندگان، تأمین‌کنندگان و مجموعه‌هایی که امکان همکاری با ما را دارند، دعوت می‌کنیم که اگر زمینه همکاری مشترک با مجموعه کروز را دارند، با ما وارد همکاری شوند. حبیبی در ادامه با اشاره به اینکه نهاده‌های تولید نقش اساسی را در قیمت‌تمام‌شده کالا بازی می‌کنند، تأکید کرد: این نهاده‌ها در کشور ما در بسیاری از موارد گران‌تر از قیمت FOB و قیمت‌هایی است که در سایر کشورها عرضه می‌شود؛ چراکه تأمین قطعات و مواد اولیه در کشور ما تابع سه پارامتر نوسانات بازار ارز، بازار عرضه و تقاضا و قیمت جهانی آن نهاده تولید است. عضو انجمن همکن قطعه‌سازان ادامه داد: هزینه‌های تولید در کشور هر روز بالا می‌رود؛ درحالی‌که کشورهای دیگر تسهیلات و مشوق‌های درخور توجهی را برای تأمین‌کنندگان و تولیدکنندگان کالا در نظر می‌گیرند. ازاین‌رو با توجه به شرایطی که وجود دارد، قیمت تمام‌شده قطعات خیلی در کشور ما بالا تمام می‌شود. او افزود: اما تفکر برخی افراد شاید این باشد که قطعاتی که داخلی‌سازی می‌شوند، باید قیمت‌های پایین‌تری هم داشته باشند، درحالی‌که داخلی‌شدن قطعات اگر با حفظ کیفیت و مشخصات فنی محصول براساس استاندارد مدنظر باشد، چندان تأثیری در قیمت نخواهد داشت.